

Олег КОРНІЄНКО: «У цій війні можливо все, крім нашої поразки»

Сергій БОНДАРЕНКО

Голова Сумської обласної організації Національної спілки краєзнавців Олег КОРНІЄНКО вже понад два роки, як відклав в бік роботу над історією рідного краю і взявся за автомат. Нині на сході він захищає нашу країну у складі окремого загону спеціального призначення «Азов» в/ч 3057 Національної гвардії України, більш відомого як «полк «Азов». Проте навіть у війську Олег Корнієнко намагається викроїти хвилинку для краєзнавчої і письменницької роботи. Напередодні 14 жовтня - Дня Української Зброї - ми говорили з ним про війну, патріотизм, історію Сум і Сумщини.

❗ Чому ви пішли до добровольчого батальйону, який з часом став загоном спецпризначення МВС?

Олег Корнієнко: Ще з 1991 року я брав участь у діяльності відродженого Українського козацтва - не якогось потішного «ряженого», а справжнього. У свій час я отримав фахову військову підготовку, у тому числі під час надання «інтернаціональної допомоги» В'єтнаму. Тому мені совість просто не дозволила залишатися в заплілі в той час, коли на фронті гинули недосвідчені патріоти, молоді хлопці. Коли у березні 2014 р. почалася мобілізація, я зголосився добровольцем, але отримав відмову «через вік». Потім за пропозицією військкомату набирав людей до загону територіальної оборони, який однак, так і залишився на папері. Тому врешті пішов до формування, що приймало добровольців

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

КОРНІЄНКО ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ народився у 1968 р. Служив у Збройних Силах СРСР з 1987 р-1989 рр.. У 1995 р. з відзнакою закінчив історичний факультет Сумського педінституту ім. Макаренка. Працював учителем історії та правознавства та у системі МНС України (1998-2015). З серпня 2009 р. - керівник редакційно-видавничої групи з підготовки та видання книг ГУ зв'язків з громадськістю Сумської ОДА. Був незаконно звільнений у 2012 р., проте поновився через суд. З 2015 р. служить у ОЗСП «Азов». Автор багатьох праць з історії України та Сумщини: «Нариси військової історії України. Сумський слобідський козацький полк 1659-1765рр.», «Лексикон доби козаччини XVII-XVIII ст.», «Зруйновані храми Сумщини», «Нарис історії Спілки Української Молоді «Сумщина» та ін.

загиблий солдат, не впорядковані усі військові братські могили з поіменним з'ясуванням, хто у них похований. Ще за часів Януковича, восени 2013 року, в обласному військкоматі скоротили останні півставки фахівця з обліку загиблих і військових поховань. Припинила своє існування й редакційна група обласного тому «Книги Пам'яті України»... Протиставити пропаганді ми можемо правду про цю війну - жакливу, криваву, але правду. Людину, яка дізналися у подробицях про все це, що я тільки побіжно згадав, вже не спіймаєш на гачок міфу «великої Перемоги».

Загалом, чи не найголовніша помилка керманців новітньої України полягала в нерозумінні того, що героїзація радянщини та консервація старих традицій до добра не призведе. Лише з початком московсько-української війни 2014 р. це стало більш-менш зрозуміло всім. Добре, що перебудові української армії сприяє нове громадсько-політичне патріотичне середовище. Зокрема відомий журналіст Віталій ГАЙДУКЕВИЧ став автором нової концепції армійської символіки та обмундирування. Ми не повинні залишити нічого радянського, тому що все радянське - це фантомний біль імперії. Російська імперія, Радянський Союз, Російська Федерація - це лише різні форми існування московитської імперії, що була, є та залишається засадничим ворогом усіх українців, навіть якщо вони говорять суржиком чи російською. Якщо провести порівняльний аналіз, від якої держави Україна найбільше постраждала тільки у ХХ столітті, то результат буде однозначний - від Московщини.

❗ Ще один міф від якого відштовхується російська пропаганда - мовляв прикордонні території, у тому числі Сумщина, завжди були у орбіті імперії, тож і зараз вони ледь не мають увійти до неї...

О.К.: Значна частина Сумщини належить до Слобожанщини, що широкою смугою із середини ХVII ст. тягнулася від нашої території аж до Дону й Волги. Заселили й колонізували цю територію саме українці - з Великої України, як тоді казали. З часів радянщини говорили про спільну колонізацію цих земель - українську і російську, однак ще Михайло Грушевський та учні його школи довели, що колонізація відбувалася однією хвилею - саме українською. Адже цивілізаційний рівень і пасіонарність тогочасних українців набагато перевищували рівень московитів. Документи середини ХVII ст. свідчать, що населення московських оборонних ліній, яке примусово переселялося сюди із центральних районів Московщини, не могло пристосуватися до життя у нашій степовій чи лісостеповій зоні. Так, служили люди, підпорядковані московитським воєводам, обробляли чорнозем дерев'яною сохою на кінній тязі та промишляли, як первісні люди, збиральництвом. Наприклад, бортництвом, тобто збирання меду диких бджіл. Сумські козаки орали землю на волах важким українським плугом із кількома металевими лемешами, відповідно урожай був набагато кращим. Також вони відразу розпочинали будувати водяні млини, навколо яких зосереджувалися кузні й тертиці з розпилювання деревини. Мед вони отримували іншим, більш

і пізніше підписав контракт «до кінця особливого періоду». Назвагал, українські збройні формування (ЗСУ, НГУ, добробати) у найважчий час 2014-2015 років, і значною мірою навіть зараз, трималися переважно на людях з досвідом, які залишили у цивільному житті звичну роботу чи бізнес, налагоджене мирне життя, родини та прийшли захищати Україну від ірредентів і російської агресії.

Стосовно самого «Азову» зазначаю, що це формування спеціального призначення Національної гвардії, головним завданням котрого є участь в армійських операціях. Саме тому «Азов» має на озброєнні танки й артилерію. З часів служби у В'єтнамі, куди надсилали найкращих, я не бачив таких глибоко вмотивованих бійців, як мої нинішні побратими, що без жодного примусу наполегливо освоюють військову техніку та щохвилини готові йти в бій за Україну. «Азов» - там де він нині перебуває - величезний стримуючий фактор для агресора, зокрема в обороні Маріуполя. Та й нашому оперативному командуванню добровольці не дають дрімати. В цілому можу сказати, що всі патріоти, які у тяжку хвилину для Батьківщини добровільно пішли захищати її зі зброєю у руках, заслуговують на повагу.

❗ Один із міфів, який вміло використали російські пропагандисти для розпалювання сепаратистських настроїв в Україні - це міф про «перемогу СРСР» у Другій світовій війні - з нього логічно вивели міф про «відродження нацизму в Україні» і т.п. Що ми можемо протиставити цьому міфу?

О.К.: Попри існування великої кількості сучасної літератури, у тому числі наукових монографій, документальних фільмів, увявлення більшості населення про Другу світову війну склалися під впли-

вом радянського міфу про «велику Вітчизняну», який і зараз підтримується радянськими фільмами та російською пропагандою. От візьмемо період окупації і міф про «Сумщину - партизанську область», де мовляв, червоні партизани лише те й робили, що воювали з німцями. Натомість можна стверджувати, що протягом 1941-1942 років на значній території Сумщини відбувалися бойові дії, що певною мірою підпадають під ознаку «громадянська війна». Адже радянські партизанські документи з розсекречених нині партфондів обласного архіву свідчать, що червоні партизани, крім німців і мадяр, воювали з численними учасниками національних мілітарних формувань - «Українського вільного козацтва», «Українського визвольного війська», Української допоміжної поліції та нерідко займалися терором проти мирних мешканців. Вражає кількість «добровільних помічників» («хіви»), котрих окупанти планували залучати до інженерно-будівельних робіт, проте наприкінці 1942-на початку 1943 років кинули на східний фронт. Багато українців йшли до таких формувань не з любові до німців, а тому що ненавиділи сталінську систему з її рабською працею, організованим Голодомором, масовими репресіями. До речі, на Сумщині діяли не тільки червоні партизани, а й провід ОУН, і деякі загони, що підтримували українських націоналістів чи воювали під лозунгом проти Гітлера і Сталіна. У багатьох селах взагалі існувала самооборона, озброєна зброєю, що кинула відступаюча Червона армія. Вона не допускала до сіл взагалі нікого, а з німцями керівництво села просто домовлялося - ви нас не чіпаєте, а ми сплачуємо вам певний продпода-

ток. Можна також стверджувати, що групи НКВС, що працювали в більшості червоних партизанських загонів, вели навіть так званий превентивний терор проти тих, хто на їх думку потенційно міг співробітничати із окупантами. Ще у 1930 році ОДПУ склало спеціальний довідник усіх офіцерів, що служили в царській армії, армії УНР, Української Держави, інших некоммуністичних збройних формуваннях. На 1941-42 рр. більшість із цих людей мали вже похилий вік, але спецгрупи цілеспрямовано проводили їх ліквідацію. Червоні партизани також винищували цілі сім'ї тих, хто служив у поліції, могли спалити навіть ціле село, у якому діяла самооборона, що не давала їм продуктів або чинила спротив. Водночас більшість комуністів і комсомольців слухняно зареєструвалися у німецьких комендатурах і масово пішли на співпрацю з нацистами, деякі навіть примудрялися майже одночасно і в поліції служити, і у партизанах бути, і українських патріотів винищувати, здаючи їх німцям. Ще жакливіша з точки зору простого обивателя історія власне бойових дій, особливо 1943 р., коли наступаючі радянські війська «мобілізували» всіх чоловіків у селах Сумщини включно до підлітків 13-14 років - так званих «чорносвітників», і гнали їх під нацистські гармати й кулемети майже беззбройними на вірну смерть. Про деякі історії загибелі цих людей ваша газета писала у попередні роки. Взагалі, Україна понесла чи не найбільші людські втрати у Другій світовій - понад 10 млн. осіб. Тобто про чорно-білу картинку «наші - німці», яку нав'язувала радянська, а тепер російська пропаганда, не може бути і мови. На жаль, справжня історія цієї війни ще не написана, не похований останній

❗ Як ви вважаєте, що може стати новими реперами світогляду нинішнього українського суспільства?

О.К.: Нові реperi вже з'явилися - це Революція Гідності і московсько-українська війна. Нарешті у багатьох тих, хто перебували у полоні ілюзій про «братерські народи з єдиним корінням» відкрилися очі на те, хто живе поряд з нами, і чого можна чекати від цього «етнічного конгломерату», об'єднаного імперською ідеєю, на чолі з божевільним керівництвом. Навіть ті українці, хто ще не позбавився цих ілюзій, повинні зрозуміти - приховане несприйняття Української держави та українців в імперії закінчилось у 2014 р., тепер вона буде вести проти нас війну на знищення. Жодних ілюзій про мир у цих умовах бути не може, тож треба будувати своє життя маючи це на увазі. У цій війні можливо все, крім нашої поразки. Так, зараз ця війна не тотальна, а гібридна, в якій правдива інформація та об'єктивні історико-політичні знання відіграють провідну роль. Дуже приємно, що в Києві ще напередодні цієї війни розпочався освітній проєкт «Лікбез-абетка», у рамках якої молоді українські історики, етнографи політологи пишуть книги та створюють медіа-проєкти, в яких об'єктивно висвітлюється і пояснюється правдиве минуле України. Адже імперія прагнула до того, щоб українці росли безбаченками, щоб вони не знали нічого про історію власної Батьківщини, ні власного роду. Історія - це вчитель життя, вона багато що пояснює, чому відбуваються події сьогодення. Тому звертаюся до читачів - вивчайте історію України, рідного краю, свого роду, звісно не за російським чи радянськими підручниками.

цивілізованим способом вуючи пасіки для свійських бджіл. Нарешті, під час збирання урожаю пшениці сумські козаки і в цілому українці використовували косу, а не примітивний серп, як московити. Характерно, що навіть через 200 років Курський губернський статистичний збірник 1897 р., описуючи населені пункти Суджанського та інших повітів, населених українцями, зазначав, що місцеві «великороси» все ще працюють сохою, а для обробки великих масивів ріллі варто наймати українців з важкими плугами. Ми, як народи ментально й цивілізаційно відрізняємося, варто це пам'ятати постійно.

❗ Незважаючи на те, що ви служите у війську, невдовзі вийде дві ваших чергових праці зі історії. Як Вам це вдається?

О.К.: Дійсно невдовзі у видавництві «Мрія» побачать світ книги «Зброя, символіка та спорядження козацького війська» та «Сумський слобідський козацький полк. Збірник документів». Частково - це попередні напрацювання. Багато матеріалу до них я взяв разом із собою до війська. Завдяки сумським волонтерам вдалося отримати старенький ноутбук, зібраний з різних комплектуючих. Він став моїм справжнім «побратимом» - адже в умовах «поля», часто при світлі ліхтаря або світла від грубки, завдяки йому вдавалося у вільні хвилини працювати над книгами. Крім того, планую завершити книгу про комісара Сумського партизанського загону Семена Руднева, присвячену долі людини на тлі тоталітарної епохи. Там буде просто величезний пласт документів, що друкуються вперше. Тим більше, що продовженням цієї роботи зацікавилися мої колеги з Інституту історії України НАНУ. ❗